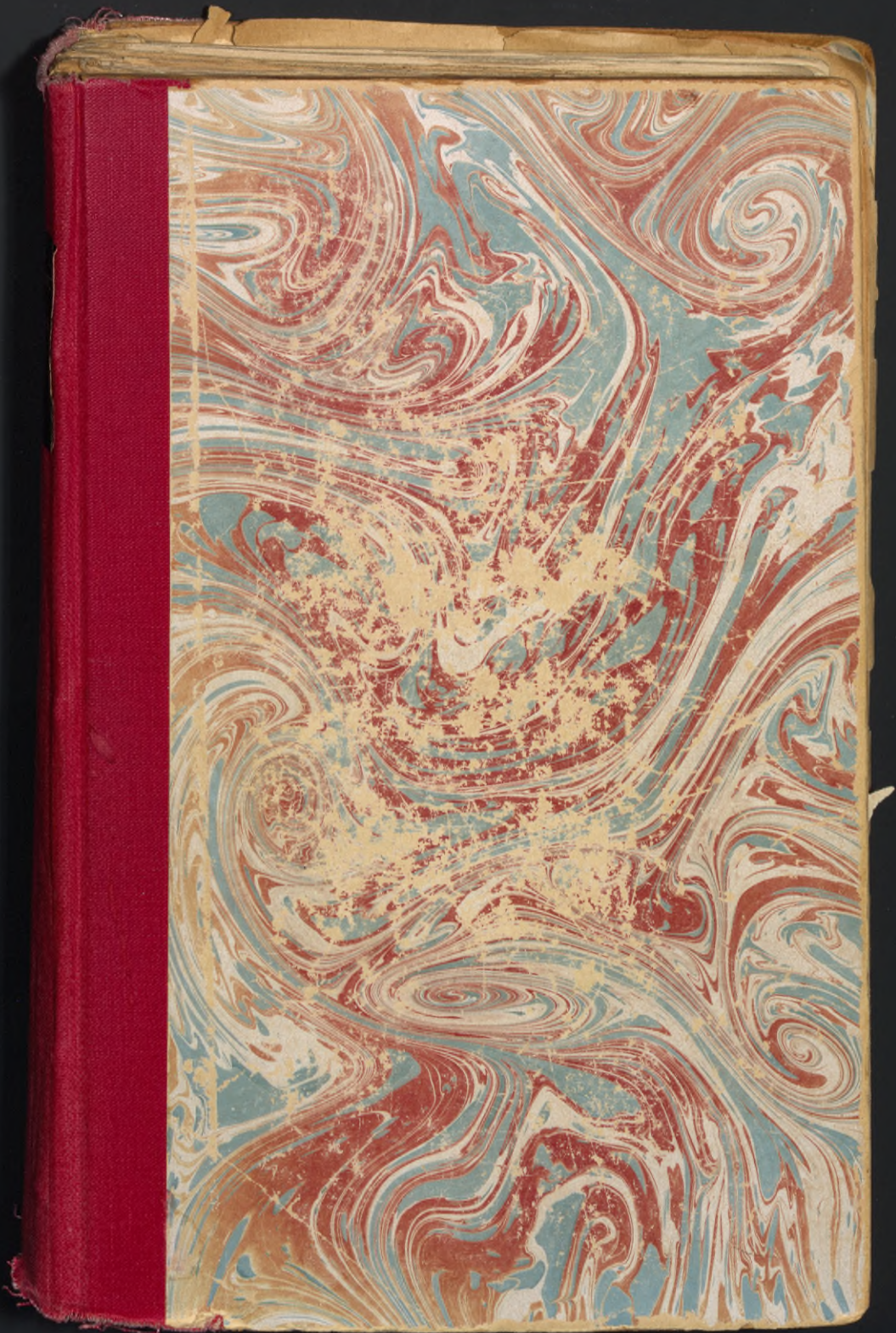

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Allmänna Sektionen

Pedag.
Sv.
Folksk.
[Göteborg]

GÖTEBORGS
ALLMÄNNA FOLKSKOLESTYRELSES
BERÄTTELSE

RÖRANDE

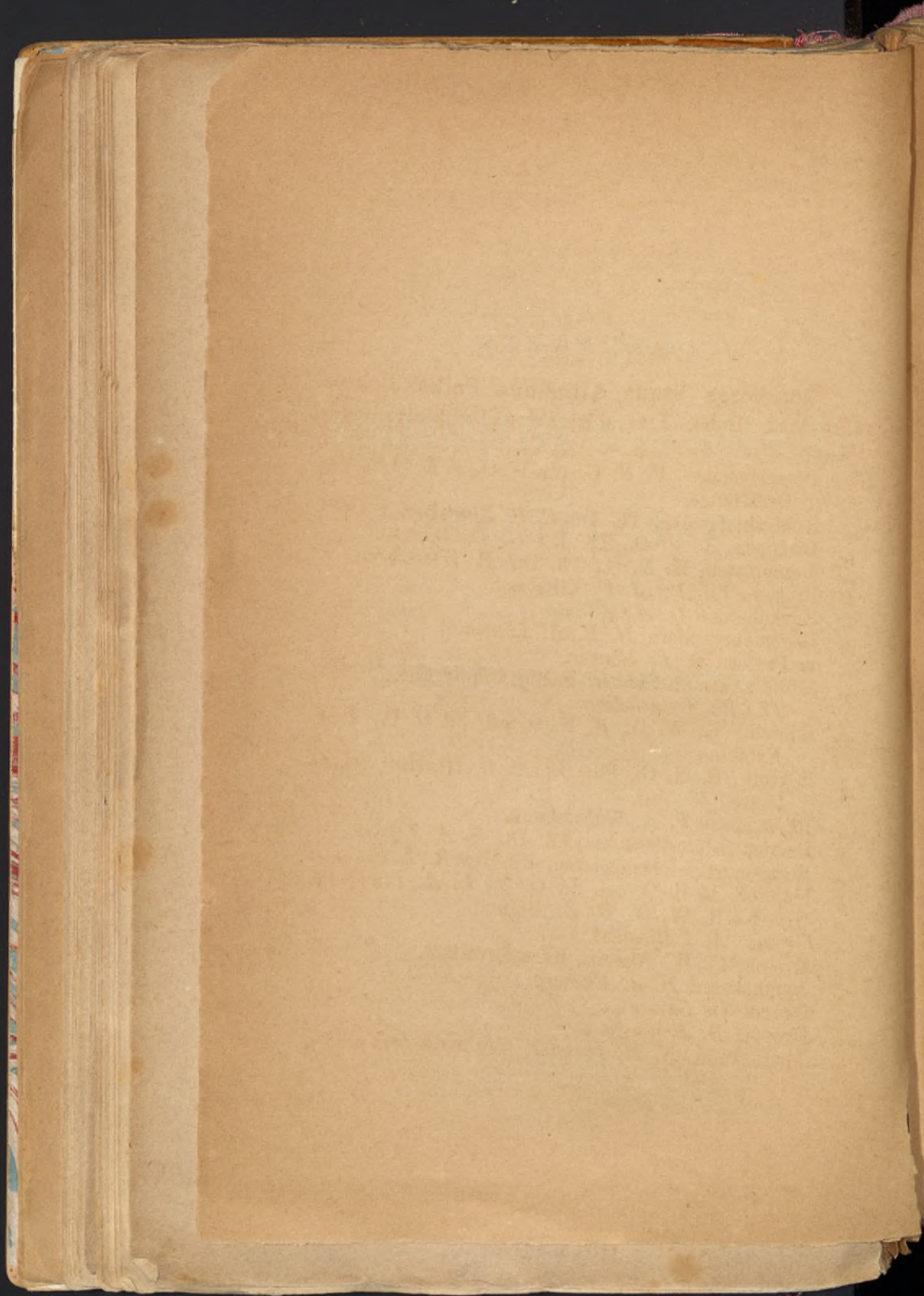
FOLKSKOLORNAS GÅNG OCH VERKSAMHET

UNDER

ÅR 1876.

GÖTEBORG.
D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI,
1877.

Göteborgs Stads Allmänna Folkskolestyrelse har under året utgjorts af följande Ledamöter:

- Herr Possessionaten, R. N. O. och W. O., *J. D. v. Holten*,
Ordförande.
- „ Kontraktsposten, Th. Dr: *C. S. Lindskog*, v. Ordf.
  - „ Biskopen, K. N. O., Th. Dr: *G. D. Björck*.
  - „ Domprosten, K. N. O., Th. Dr: *P. Wieselgren*.
  - „ Prosten, Fil. Dr: *J. C. Lamberg*.
  - „ Kyrkoherden *C. A. Adam*.
  - „ Regementspastorn *H. F. A. Lönegren*.
  - „ v. Pastorn *O. F. Benzer*.
  - „ Ordföranden i Stadens Fattigvårdsstyrelse, Grossh.
Th. W. Tranchell.
  - „ Grossh., K. W. O., R. N. O. och St: O. O., *J. J. Ekman*.
  - „ Rektorn, R. N. O., Fil. Dr: *A. O. Heurlin*, Sekreterare.
  - „ Rådmanen *P. A. Gabrielsson*.
  - „ Seminarii-föreståndaren, Fil. Dr: *S. A. Leffler*.
  - „ Realgymnasii-föreståndaren, Fil. Dr: *A. L. Schiller*.
  - „ Majoren, R. S. O. och St: O. O., *L. A. Lindgren*.
  - „ Grossh., R. W. O., *O. E. Boije*.
  - „ Grossh. *A. Lilljequist*.
  - „ Grossh. *C. W. Rhedin*, Kassaförvaltare.
  - „ Apothekaren *H. J. Ekeberg*.
  - „ Grossh. *O. Larsson*.
  - „ Grossh. *D. Kennedy*.
  - „ Apothekaren *N. H. Isander*, som under året afidit.
-

Styrelsens ledamöter hafva, på grund af gällande arbetsordning, varit fördelade på:

Pastoral-Afdelningen:

Samtliga Stadens Herrar Pastorer med Inspektor såsom Sekreterare.

Pedagogiska Afdelningen:

Hrr Ordföranden, v. Ordföranden, Ekman, Heurlin, Leffler, Schiller, med Inspektor såsom Sekreterare.

Tillsynings-Afdelningen:

Hrr Ordföranden, Boije, Lindgren, Lilljequist, Ekberg och Kennedy.

Ekonomiska Afdelningen:

Hrr Gabrielsson, Lindgren, Isander, Rhedin och Larsson.

Revisorer under året:

Herrar Lektor S. A. Sjöblom.
Grossh. G. H. Prytz.
Grossh. C. A. Leffler.

Inspektor:

Mag. C. A. Uddgren.

Sekreterare:

Rektor A. O. Heurlin.

---

*Under årets lopp hafva ur Folkskolans tjenst utträdt:
På grund af egen ansökan:
Läraren i Afsöndringsskolan N. Berggren: lärarin-*

norna i Småskolan Gustafva Larsson, Beata Schönberg, Elisabeth Wennerberg, Charlotta Andersson, Ida Molin, Zenobia Hero, Elin Elander, Hilma Larsson och Ottilia Pauli.

Med döden hafva under årets lopp afgått:

Lärarinnorna i Småskolan Olga Lübeck och Elisabeth Godberson.

Till ordinarie lärare i den egentliga folkskolan för gossar har under årets lopp utnämnts:

P. W. Werkelin, C. V. Nordin, A. Sölvén, M. O. Björkqvist och J. P. Skogsberg.

Till ordinarie lärarinna i den egentliga folkskolan för flickor har under årets lopp utnämnts:

Elida Mellqvist.

Till ordinarie lärarinna i Syskolan har under årets lopp utnämnts:

Anna Christina Andersson.

Till ordinarie lärarinnor i Småskolan hafva under årets lopp utnämnts:

Olga Bodach, Amelie Pehrsson, Olivia Nilsson, Beda Hulthén, Josefina Andersson, Josefina Svensson, Augusta Olsson, Anna Pettersson, Edla Sjöberg och Josefina Pehrsson.

Såsom extra lärare i den egentliga folkskolan för gossar hafva användts:

Vikarierande lärarne P. Lycke, J. E. Årnell och W. Grahn samt Småskolelärarinnorna Josefina Johansson, Hilda Olsson, Mathilda Ljungh, Augusta Börjesson, Josefina Pettersson, Olivia Nilsson, Maria Larsson, Amelie Pehrsson, Augusta Olsson, Sara Warelius och Anna Bussler.

Såsom extra lärarinnor i den egentliga folkskolan för flickor hafva användts:

Olivia Liljegren, Edith Bagge, Kristine Svangren samt Småskolelärarinnorna Maria Wenster, Hedvig Lidström, Mathilda Jansson, Thekla Liljestrand, Hanna Carlsson, Charlotta Andersson, Beata Schönberg, Therese Bremer, Mathilda Nilsson, Mathilda Dahlberg, Alma Necander, Hilda Österberg, Bertha Pehrsson, Nancy Carlbom, Josefina Pehrsson, Edla Sjöberg, Anna Pettersson, Josefina Andersson, Beda Hultén, Olga Bodach, Svea Andersson, Bertha Wallgren, Alma Nilsson, Anna Larsson, Ebba Felldin, Mathilda Pettersson och Amalia Pettersson.

Såsom lärarinnor i idiotskolan hafva användts:

Maria Hartman och Maria Eriksson.

Såsom extra lärarinnor i Småskolan hafva användts:

Josefina Landström, Olivia Rådlund, Josefina Samuelsson, Hermina Mårtensson, Christina Pettersson, Augusta Sandbäck, Carolina Thelander, Carolina Andersson, Ellen Rydgren, Emma Nilsson, Ida Andersson, Clara Jansson och Clara Pettersson.

Samtliga folkskolor, som af Göteborgs stad bekostats, utgjorde vid årets slut 172 *).

Egentliga Folkskolor för gossar	39
för flickor	49
Mellanskolor	4
Småskolor	80
	Summa 172

Antal barn, som i dessa skolor undervisats, utgjorde vid årets slut 6,593.

*) Willinska skolan ej här inberäknad. Denna skola har fortfarande 6 klasser, hvaraf 3 för gossar, 2 för flickor och 1 Småskoleklass. Lärjungeantalet under året 238.

Då antalet skolor vid 1875 års slut utgjorde 169 och vid 1876 års slut 172, har skolornas antal under sistnämnda år ökats med 3.

Då antalet barn, som under 1875 undervisades, utgjorde 6,720 och vid 1876 års slut 6,593, har barnens antal under sistnämnda år minskats med 127.

Af dessa 6,593 barn undervisades i	
Egentliga Folkskolor	4,348
i Småskolor	2,245
	<u>Summa 6,593</u>

Af lärjungarne i Egentliga Folkskolan voro:

Gossar	2,078
Flickor	2,270
	<u>Summa 4,348</u>

Af lärjungarne i Småskolan voro:

Gossar	1,193
Flickor	1,052
	<u>Summa 2,245</u>

Af hela antalet barn äro under året inskrifna:

I Småskolan	963
I Egentliga Folkskolan	223
Qvarsittande från 1875	5,407
	<u>Summa 6,593</u>

Af samtliga skolbarnen voro födda:

i Göteborg	5,519
Inflyttade från andra kommuner	1,074
	<u>Summa 6,593</u>

Under årets lopp ihafva uppflyttats från småskolor till egentliga folkskolor:

Gossar	515
Flickor	512
	<u>Summa 1,027</u>

Från 1:sta klassen af egentliga folkskolan:

Gossar	305
Flickor	584
	<u>Summa 889</u>

Från 2:dra klassen af egentliga folkskolan:

Gossar	133
Flickor	157
	<u>Summa 290</u>

Från skolorna hafva under årets lopp afgått:

Gossar:

Till andra skolor	61
Till fabriker	95
Till handel	21
Till diverse yrken	138

Flickor:

Till andra skolor	29
Till fabriker	37
Till tjänst	32
Till hemmet	210
Från orten aflyttade (gossar och flickor)	125
Med döden afgångna (gossar och flickor)	14

Summa 762

Antal barn i dagskolan d. 31 Dec. 1876	5,554
Från skolan afgångna under 1876	762
Till aftonskolan öfvergångna under 1876	277

Summa 6,593

Uti Skolan hafva genomgått de så kallade minimifordringarne:

Gossar	818
Flickor	867

Summa 1,685

Utaf samtliga barnen voro faderlösa	1,127
Skolbarn, som af stadens fattigvård njutit understöd 1,080	

Barnens ålder:		
Emellan	7—8 år	675
"	8—9 "	827
"	9—10 "	877
"	10—11 "	1,034
"	11—12 "	920
öfver	12 år	2,260
		<u>Summa 6,593</u>

Utan lof försummade dagar utgjorde för hvarje barn omkr. 1 1/2 dag.

Med lof frånvarande utgjorde för hvarje barn omkr. 7 dagar. Häri ej inberäknad den frånvaro med lof, som, sedan lördagsläsning infördes, beviljas de barn, hvilka föräldrarne önska hafva hemma på lördag.

Af sjukdom frånvarande utgjorde för hvarje barn omkr. 5 2/3 dagar.

På grund af nyssnämnda beräkningar synes, att skolförsummelserna under alla rubriker ytterligare nedgått, hvarvid isynnerhet rubriken "af sjukdom" visar ett särdeles lyckligt förhållande under år 1876.

Försummelserna utan giltigt förfall, som i alla större städers folkskolor kosta mycket arbete och penningar att kunna stäffa och ändock visa en hög procent, synas genom den härvarande Tillsyningsafdelningens nitiska verksamhet hafva blifvit bragta till det minimum, som nära nog kan vinnas.

Kostnaden för hvarje barns undervisning har under 1876 något ökat, ty, då den 1875 utgjorde 34 kronor, uppgick den 1876 till 36 kronor efter samma beräkningsgrund.

Afven under 1876 har folkskolestyrelsen anordnat en seminariikurs för bildande af Småskolelärarinnor, uti hvilken deltagit 19 elever; och har, vid verkställd afslutning, endast två elever ej kunnat erhålla betyg för lärarinnekallet.

Då till talet 6,593, hvilket utvisar antalet af de barn, som af Göteborgs Allmänna Folkskolestyrelse under 1876 vårdats, lägges det antal barn, som i Willinska skolan vårdats eller 238, uppkommer talet 6,831, utvisande det antal barn, som i Göteborg under nämnda år undervisats i folkskolor.

Lägges till detta antal	6,831
de i offentliga och enskilda skolor uti skolåldern va- rande barn, som tillhöra Göteborg:	
Af Göteborgs 7-klassiga elementarläroverk	201
Af Göteborgs 5-klassiga elementarläroverk	85
Af Göteborgs 3-klassiga elementarläroverk	60
Af Göteborgs stads barnhus	30
Af Kjellbergska flickskolan	90
Af Fruntimmersföreningens flickskola	40
Af nya elementarläroverket för flickor (D:r N. A. Johanson)	156
Af Realgymnasium (D:r A. L. Schiller)	191
Af privata elementarl. för flickor (hr B. Andersin)	207
Af priv. elementarl. för gossar (hr A. H. Reuterskiöld)	104
Af primär- och elementarskolan (hr B. C. Rodhe)	138
Af realskolan för gossar (hr C. H. Hagbom)	68
Af förberedande skolan för elementarläroverken (hr P. Hedén)	104
Af förberedande skolan i Maj:nä (hr J. W. Gellerstedt)	66
Af Tysta skolan (hr P. Brodahl)	11
Af Majornas elementarläroverk för flickor (M:ll Au- gusta Carlberg)	120
Af realskolan för flickor (M:ll Math. Hall)	108
Af privata elementarskolan för flickor (Fröken Si- grid Rudebeck)	100
Af israelitiska församlingens skolor	41
Af privatskolan för flickor (M:ll Math. Wennerholm)	23
Af privatskolan för flickor (M:ll Emilia Rossing)	34
Af privatskolan för flickor (M:ll H. Hultman)	30
Af privatskolan för gossar och flickor (Fru Bothilda Jonsson)	28
Af privatskolan för flickor (M:ll Victoria Hellberg)	28
Af 9 mindre privatskolor	169
Af räddningsinstitutet på Hisingen	20
Af barnhemmen på Kullen	36
så uppkommer en summa af i offentliga och en- skilda skolor undervisade barn tillhörande Göteborgs stad	9,119

Den af Styrelsen anordnade idiotskolan har under året arbetat under förr rådande ogynnsamma omständigheter; dock hafva några af de der intagna barnen kunnat öfverflyttas dels till småskolor och dels till mellanskolor, enär de inhemtat det kunskapsmått, att de icke utan skada kunnat qvarhållas tillsammans med de ännu svagare, som finnas der intagna.

Aftonskolor hafva under revisionsåret varit anordnade 20, hvaraf 12 meddelat undervisning sex dagar och 8 tre dagar i veckan. Om dessa skolor gäller hvad som förut anförts, att de der intagna barnen ofta gifva anledning till klagan å lärarens och lärarinnors sida, enär de dels göra sig skyldiga till talrika försummelse och dels ådagalägga oskickligt uppförande. Uti dessa skolor hafva under året undervisats 1,536 barn, af hvilka 384 afgått med afgångsbetyg och 201 utan att kunna erhålla eller utan att hafva emottagit sådana. I aftonskolorna qvarstodo derföre vid 1876 års slut 951 barn.

Undervisningen i handslöjder har under året bedrivits i samma skala, som under föregående läsår. Gossar hafva till ett antal af 281 deltagit i dels snickeri, dels smide, bokbinderi och mattflätning. Med innevarande år motser Styrelsen dock en stor utvidgning af slöjdverksamheten inom gosskolorna. Enligt en af Styrelsen nedsatt komités beräkning kan vid nästa hösttermins början slöjdundervisning meddelas åt 1,200 gossar, utom den, som meddelas åt de i afsöndringsskolan intagna barnen. Att sådana anordningar komma att ådraga samhället kostnader är ofelbart, ehuru ej i den grad, som man vid ett ytligt betraktande är benägen att tro, hvarföre Styrelsen hoppas, att samhället med glädje åtager sig de förökade utgifterna, under förhoppning att dessa anordningar skola medföra välsignelserika frukter för arbetsklassens sedliga, intellektuella och materiella förkofran.

Slutligen har Styrelsen att med glädje nämna, det den under revisionsåret till begagnande mottagit 3 nya skolhus, ett vid Kopmansgata i Majorna, med plats för omkring 550 barn, ett vid Gråbergsgatan i Majorna med plats för 380 barn och ett i Annedal med plats för 450

barn, hvarjemte tvenne större skolhus äro under inredning, hvilka skola vara färdiga till början af höstterminen.

Härjemte bifogas en af Kassaförvaltaren författad summarisk framställning af Styrelsens räkenskaper för revisionsåret.

Göteborg den 26 Februari 1877.

Å Allmänna Folkskolestyrelsens vägnar:

J. D. v. HOLTEN.

Till Allmänna Folkskolestyrelsen i Göteborg.

Allmänna Folkskolestyrelsens räkenskaper för sistlidne år, hvilka nu äro avslutade och för granskning tillgängliga, utvisa följande resultat.

Inkomsterna under året hafva utgjorts af:

Stadens innevånarens bidrag . . . . . Kr. 214,000: —

Anslagne medel för uppförande af följande skolhus:

å R. Dicksons Stiftelse f. d.
tomt . . . . . Kr. 62,000: —

å Qvarnbergstomten . . . . . „ 70,000: —

å Johansson & Carlanders f. d. tomt . . . . . „ 84,500: —

å Tomten N:o 107 i
Majs 1:ste rote . . . . . „ 33,200: — „ 249,700: —

Drätselkammaren (förskottsmedel för skolhuset i Annedal) . . . . . „ 41,000: —

Revers Conto . . . . . „ 29,892: 75

Statsanslag . . . . . „ 36,075: —

Intresse Conto . . . . . „ 2,093: 56

Hyrors Conto . . . . . „ 2,392: 50

Pensions Conto . . . . . „ 2,715: 53

Göteborgs Museum . . . . . „ 1,500: —

Pensionsfondens Giro Conto . . . . . „ 899: 67

Veds Conto . . . . . „ 603: 11

Fastigheternas underhåll, assurancer m. m. „ 122: 45

Diverse Utgifters Conto . . . . . „ 71: 39

jemte Kassabehållning från år 1875 . . . . . „ 9,642: 91

Kr. 590,708: 87

hvaremot

Utgifterna under året uppgått för:

Aflöningar och P. Rybergs pension . Kr. 153,128: 19

R. Dicksons Stiftelses
f. d. tomt . . . . . „ 44,694: 63

Transport Kr. 197,822: 82 „ 590,708: 87

Transport	Kr. 197,822:	82	Kr. 590,708:	87
Qvarnbergstomten . . .	”	63,898:	55	
Johansson & Carlanders f. d. tomt . . .	”	86,522:	10	
Tomten N:o 107 i Maj. 1:ste rote . . .	”	34,535:	25	
Drättselkammaren . . .	”	13,830:	—	
Tomten N:o 70, 71 & 72 i Annedal . . .	”	41,427:	25	
Revers Conto . . .	”	30,789:	53	
Hyrors Conto . . .	”	38,386:	13	
Pensions Conto . . .	”	2,348:	56	
Pensionsfond:s Giro-C:o	”	1,266:	64	
Veds Conto . . .	”	25,234:	13	
Böcker & Skrifmaterialier	”	11,452:	07	
Inventariers Conto . .	”	9,599:	09	
Fastigheternas under- håll m. m. . .	”	14,466:	03	
Diverse Utgifters Conto	”	9,432:	25	
1862 års fond . . .	”	971:	97	” 582,032: 37
lemnande således en	kassabehållning af	Kr.	8,676:	50

Donationen 1862.

Fondens vid 1876 års början egande kapital	Kr. 29,892:	75
har godtgjorts ett års ränta à 6 % kr. 1,793: 56, hvaraf hälften jemlikt donators föreskrift tillagts kapitalet med	”	896: 78
så att samma vid 1876 års slut utgör . .	”	30,789: 53
Af återstående halfva räntebeloppet . .	Kr.	896: 78
jemte från år 1875 reserverade . . .	”	504: 63
tillsammans	Kr.	1,401: 41
har enligt donators bestämmelse till af honom afsedt ändamål användts . .	”	971: 97
så att en behållning af	Kr.	429: 44
återstår reserverad för användning under 1877.		

Allmänna Folkskolestyrelsens *Kapitalbehållning*, som
vid 1875 års slut utgjorde . . . Kr. 302,617: 06
har under år 1876 ökat med . . . „ 267,868: 43
och utgjorde den 31 December 1876 . Kr. 576,485: 49

Göteborg den 24 Februari 1877.

Carl Rhedin.

Förteckning öfver oanmälda skolförsummelser under år 1876 uti de Folkskoledistrikter, som omfatta den egentliga staden, Hagaheden & Brandtdala samt Hagorna och Annedal.

Skolornas namn	Antal barn	Förs. dagar	Skolornas namn	Antal barn	Förs. dagar
I Staden:			Transport	1284	950
O. Larsson	75	9	Alida Olsson	24	5
A. Törngren	71	17	Sofia Johansson	25	14
Math. Hedberg	45	54	Alida Pehrsson	26	29
Selma Alldin	76	87	Emma Otterström	22	63
Olivia Liljegren	42	57	Amanda Hansson	71	145
Helena Larsson	39	51	Wilhelmina Bredberg	51	463
Serena Ehrenström	59	56	Anna Pettersson	32	51
Maria Wenster	39	44	Hedvig Andersson	35	—
Math. Nilsson	39	50	Both:da Hellgren	28	11
Math. Jansson	25	16	Mathilda Larsson	31	1
Hilma Nero	53	35	Eugenia Svensson	20	32
S. Pehrsson	48	7	Charl. Wahlgren	21	11
Hilda Larsson	25	6			
Nathalia Maijgren	20	1		703	1125
Ida Cronsell	22	7	I medeltal förs. dagar å hvarje barn	1 $\frac{4}{7}$	dag
K. G. Wikander	47	42	I Hagorna och Annedal:		
Per Lycke	24	17	C. V. Johansson	87	6
Hulda Törngren	25	4	A. Carlsson	72	34
Magna Fehrlund	34	9	A. Henriksson	63	23
Charl. Liljegren	27	34	A. Engström	134	13
Sofia Andersson	29	13	M. O. Björkqvist	38	13
Carol. Hammarström	24	12	Math. Bergström	30	29
Amanda Holmlin	27	17	Albertina Andersson	27	2
Emma Nilsson	22	6	Emma Bengtsson	26	—
Augusta Andersson	30	6	Olivia Andersson	30	—
	967	657	Hilma Stenberg	27	3
I medeltal förs. dagar å hvarje barn	$\frac{2}{3}$	dag	Alma Alldin	33	114
Å Hagaheden etc.			Elida Mellqvist	51	184
J. P. Pettersson	103	130	Josefina Schütz	45	48
Johs Johansson	81	111	Nancy Carlbon	45	64
Augusta Börjesson	47	18	Gustafva Ohlsson	57	43
Bertha Wallgren	29	28	Math. Holmdal	62	41
Anna Larsson	29	4	Ulrika Andersson	58	41
Kristina Hero	28	9	Mathilda Rydberg	30	10
			Augusta Olsson	25	69
Transport	1284	950	Transport	940	737

Skolornas namn	Antal barn	Förs. dagar	Skolornas namn	Antal barn	Förs. dagar
Transport	940	737	Transport	1533	2233
K. G. Gunnesson . . .	52	160	J. Grimberg	43	133
Josefina Kaminsky . . .	51	56	P. W. Werkelin	45	92
Gustaf Svensson . . .	60	45	Hilda Österberg	41	35
Elisabeth Larsson . . .	49	311	Math. Dahlberg	37	2
Emelie Fogelin	52	423	Bertha Pehrsson	40	192
Carol. Henriksson . . .	24	9	Hilda Pehrsson	24	17
Paulina Wedelin	29	33	Emelie Smedberg	30	32
Hedvig Lidström	31	25	Alida Jonsson	31	6
Kristina Ågren	36	75	Octavia Blomström . . .	28	—
Olga Bodach	30	68	Amilda Wallin	26	1
Amelie Pehrsson	22	19	Wilh. Högfeldt	31	59
Charlotta Ekström . . .	27	13	Elvira Olsson	32	30
Hilda Forsman	27	25	Sofie Dahlgren	19	13
Alma Nilsson	20	15	Charlotte Cervin	22	8
Hulda Almegren	27	198	Maria Andersson	26	20
Karolina Høllgren . . .	23	5		2008	2871
Charlotta Falck	28	14			
Transport	1533	2233			

i medeltal förs. dagar å hvarje barn $1 \frac{2}{5}$ dag

I stadens här ofvan upptagna	25 skolor	967 barn	657 oanm. förs. dagar
I Hagahedens & Brandtdala	18	" 703	" 1125
I Hagorna & Annedals	51	" 2008	" 2871
	94 skol.	3678 barn	4653 oanm. förs. dagar

Utgör altså i medeltal $1 \frac{1}{4}$ oanmäld försummad dag å hvarje barn.

År 1875 var antalet barn 3732, oanmälda försummade dagar 5068; i medeltal $1 \frac{1}{3}$ oanmäld försummad dag å hvarje barn.

Göteborg, ultimo December 1876.

OTTO ED. BOLJE.

Betänkande

till Allmänna Folkskolestyrelsen i Göteborg,
angående ordnandet af
Slöjundervisning i Stadens Folkskolor.

Undertecknade, af Allmänna Folkskolestyrelsen utsedde, att till Styrelsen inkomma med ett fullständigt genomfördt förslag till ordnandet af undervisning i handslöjd för gossar vid stadens folkskolor, få härmed afgifva följande yttrande och förslag.

Då Styrelsen ännu icke disponerar öfver ett tillräckligt stort antal lokaler, för att handslöjd för gossar skulle kunna införas i alla egentliga folkskolor, men dock redan eger några och vid nästa hösttermins början kommer att få ännu flera lämpliga sådana, hafva komiterade ansett sig böra betrakta saken sådan den kommer att gestalta sig vid nästa hösttermin, ehuru detta icke hindrar att Styrelsen dessförinnan kan anordna slöjundervisning i de redan nu befintliga lokalerna och derigenom möjligen vinna erfarenhet om anordningens större eller mindre ändamålsenlighet i ett eller annat hänseende.

Komiterade föreslå derföre, med stöd af Stadsfullmäktiges berednings betänkande af den 11 December 1875, att

Första Slöjdscolegruppen bildas af goss-skolorna i skolhusen vid Klippan och Gråbergsgatan, nemligen de skolor, som nu förestås af

G. Johnsson

J. F. Pettersson

J. M. Andreasson

J. A. Sjöblom.

Denna grupp har sina slöjdlokaler i nya slöjdskolehuset vid Gråbergsgatan.

Andra Slöjdskolegruppen bildas af goss-skolorna i skolhusen vid Koopmans gata och s. k. Carlgrenska skolhuset, nemligen de skolor, som nu förestås af

D. Nyström

P. Elander

J. P. Skogsberg

C. V. Nordin.

Denna grupp har sina slöjdlokaler i nya skolhuset vid Koopmans gata och i slöjdskolehuset vid s. k. Carlgrenska skolan.

Ann. Dessa båda grupper af slöjdskolar kunua när som helst börja sin verksamhet.

Tredje slöjdskolegruppen bildas af goss-skolorna i Masthugget, nemligen de skolor, som nu förestås af

G. Selvén

A. Haraldsson

Mathilda Ljungh

Josefina Pettersson samt en skola från Haga,

C. V. Johanssons.

Denna grupp har sina slöjdlokaler i nya skolhuset å Victoria-tomten.

Fjerde slöjdskolegruppen bildas af goss-skolorna i Haga, nemligen de skolor, som nu förestås af

A. Henriksson

A. Engström

A. Carlsson

A. Björkqvist.

Denna grupp har sina slöjdlokaler i nya skolhuset å Victoria-tomten.

Femte Slöjdskolegruppen bildas af goss-skolorna i egentliga staden, nemligen de skolor, som nu förestås af

O. Larsson

A. Törngren

S. Persson

K. G. Wikander.

Denna grupp har sina slöjdlokaler i nya skolhuset å Qvarnberget.

Sjette Slöjdskolegruppen bildas af skolorna på Hagaheden, nemligen de skolor, som nu förestås af

J. P. Pettersson

J. Johansson

Augusta Börjesson samt en skola från egentliga staden, P. Lyckes.

Denna grupp har sina slöjdlokaler i nya skolhuset å Qvarnberget.

Anm. De fyra sista grupperna kunna ej anordnas för slöjdundervisning förr än de nya skolhusen å Victoriatomten och Qvarnberget blifva färdiga.

Komiterade hafva gjort denna gruppering med den beräkning, att omkring 200 gossar skulle tillhöra en slöjdskola; emellertid har vid uppgörandet häraf de i de särskilda distrikten befintliga barnen af den egentliga folkskolan icke öfverallt kunnat i de der befintliga slöjdskolorna inrymmas, utan finnes här och der ett öfverskjutande antal barn, som ej kunna under det ena året erhålla undervisning i slöjd, utan måste vänta till följande år för erhållande af sådan undervisning.

Efter sålunda skedd beräkning skulle vid nästa hösttermins början 1200 barn i Göteborgs stads folkskolor kunna erhålla slöjdundervisning.

Utom dessa sex slöjdskolegrupper hafva komiterade tänkt sig en sådan böra inrättas i Gamlestaden eller å Redberget för i den trakten befintliga barn, samt en sådan i Annedal, hvilka skolors anordning dock får öfverlemnas åt framtida bestämmelser.

I denna gruppering af slöjdskoleverksamheten vid folkskolorna i Göteborg ingår enligt Komiterades åsigt icke den s. k. Afsöndringsskolan, hvars tillförene provisoriska slöjdverksamhet torde böra anordnas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de öfriga slöjdskolorna och ställas under samma uppsigt som de.

Dernäst vilja komiterade ock yttra sig om lärarekrafterna i de omnämnda slöjdgrupperna.

Då det nu är känt, att hvarje slöjdskolegrupp skulle utgöras af fyra särskilda skolor med omkring 50 barn i hvarje skola, och att dessa barn skola undervisas i trenne eller tvenne slöjdlokaler, med flera arter af slöjd,

hafva Komiterade ansett, att trenne lärarekrafter behövas för hvarje sådan slöjdgrupp, nemligen 2 ordinarie och 1 biträdande lärare. Komiterade tillstyrka derföre, i enlighet med den år 1875 tillsatta beredningens af Stadsfullmäktige gillade förslag, att de två ordinarie slöjdlärarne må åtnjuta en lön af nio hundra kronor hvardera, hvaremot den vid hvarje skolgrupp biträdande läraren, enligt Komiterades mening, bör åtnjuta 500 kronor.

Derjemte anse Komiterade, i likhet med den af stadsfullmäktige nedsatta beredningen af 1875, att en inspektör för slöjdväsendet bör tillsättas, hvilken skulle ega närmaste tillsynen och kontrollen öfver slöjdskolornas verksamhet; och emedan härtill erfordras en man med både tekniska och pedagogiska insigter för sitt kall, anse Komiterade hans lön ej kunna ställas lägre än 2,500 kronor.

Lönestaten för de i de särskilda slöjdskolegrupperna anställda lärarekrafterna jemte den för det hela tillsatta inspektören kommer sålunda att utgöra 16,300 kronor.

Samtliga hufvudlärarne torde böra engageras på 3 månaders uppsägning, men de biträdande deremot tillsätts utan sådant vilkor.

Komiterade vilja derjemte föreslå, att så väl slöjdlärare som lärjungar finge den uppmuntran som ligger uti erhållandet af någon andel af vinsten för de förfärdigade arbetena, och hafva tänkt sig, att läraren borde få åtnjuta en fjerdedel och lärjungarne en fjerdedel af den sålda tillverkningen, hvaremot den halfva parten af bruttokomsten borde gå till Slöjdskolan sjelf, med hufvudsaklig hänsyn till inköp af råämnen.

I afseende på slöjdskolornas uppsättning och den dermed förenade kostnad ansluta sig Komiterade till den af stadsfullmäktige tillsatta beredningens af 1875 förslag, enligt hvilket kostnaden för materialer till hvarje sådan skola uppgår till 2,000 kronor, hvilket för de af Komiterade föreslagna sex slöjdskolorna utgör en summa af 12,000 kronor. Det ligger likväl i sakens natur, att närmare bestämmelser i detta afseende framdeles blifva af nöden, med hänsyn dels till den vidgade erfarenheten i detta afseende och dels till de framställningar i ämnet, som kunna komma att af en blifvande öfverlärare göras.

Komiterade hafva ock utarbetat lässchema för de olika slöjdgrupperna, hvarvid undervisningen i de olika läroämnena komma att gestalta sig på följande sätt.

Lässchema för 1:sta klassen. A = lärarens namn.

	8—9	9—10	10—11	11—12	2—3	3—4	4—5
<i>Måndag</i>	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Sv. spr.	Räkn.	
<i>Tisdag</i>	Bön och Christ.	Sv. spr.	Geogr.	Välskr.	Naturl.	Gymn.	
<i>Onsdag</i>	Bön och Christ.	Hist.	Sv. spr.	Räkn.	Slöjd	Slöjd	Slöjd
<i>Torsdag</i>	Bön och Christ.	Naturl.	Sv. spr.	Välskr.	Räkn.	Sång	
<i>Fredag</i>	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Christ.	Räkn.	
<i>Lördag</i>	Bön och Christ.	Sv. spr.	Räkn.	Välskr.			

Undervisningstimmar i veckan = 35

Christ.	5	Transport	18
Svenska språket	5	Historia	1
Räkning	5	Välskrifning	3
Naturlära	2	Sång och Gymn.	2
Geografi	1	Slöjd	11
	Transport 18		<u>35 timmar.</u>

Lässchema för 2:dra klassen. B — lärarens namn.

	8-9	9-10	10-11	11-12	2-3	3-4	4-5	
<i>Måndag</i>	Bön och Christ.	Sv. spr.	Geografi	Välskr.	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Undervisningstimmarna i veckan = 36
<i>Tisdag</i>	Bön och Christ.	Historia	Sv. spr.	Räkning	Naturl.	Gymn.		Christ. 5 timm.
<i>Onsdag</i>	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Linearritn.	Räkning.		Sv. språket 5 Geografi 1 Välskr. 3 Historia 1 Räkning 5 Naturlära 2 Gymnastik 1 Sång 1 Slöjd 10 Frihandst. 1 Linearrit. 1
<i>Torsdag</i>	Bön och Christ.	Naturl.	Sv. spr.	Välskr.	Räkning	Sång		= 36 timm.
<i>Fredag</i>	Bön och Christ.	Sv. spr.	Räkning	Frihandst.	Slöjd	Slöjd		
<i>Lördag</i>	Bön och Christ.	Sv. spr.	Räkning	Välskr.				

Lässchema för 1:ste och 2:dre klassen. C = lärarens namn.

	8-9	9-10	10-11	11-12	2-3	3-4	4-5	
<i>Måndag</i>	Bön och Christ.	Sv. spr.	Geografi	Välskr.	Naturl.	Gymn.		Undervisningstimmarna i veckan = 37
<i>Tisdag</i>	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Sv. spr.	Räkning		Christ. 5 timm.
<i>Onsdag</i>	Bön och Christ.	Historia	Sv. spr.	Välskr.	Räkning	Sång		Sv. språket 5
<i>Torsdag</i>	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Slöjd	Christ.	Räkning		Geografi 1
<i>Freldag</i>	Bön och Christ.	Sv. spr.	Naturl.	Räkning	Historia	Linearitn.		Historia 2
<i>Lördag</i>	Bön och Christ.	Sv. spr.	Räkning	Välskr.	Slöjd	Slöjd		Naturlära 2
								Gymnastik 1
								Sång 1
								Räkning 5
								Slöjd 11
								Välskrtn. 3
								Linearitn. 1
								= 37 timm.

Läs-schema för 3:dje klassen. Lärare A, B, C = lärarens namn.

	8-9	9-10	10-11	11-12	2-3	3-4	4-5	
<i>Måndag</i>	A. Bön och Katekes.	A. Sats-o. Forml.	A. Sång.	A. Skrifn.	B. Geograf.	B. Sv. Hist.	4-5	Undervisningstäm- mar i veckan = 36
<i>Tisdag</i>	C. Bön och Bibl. Hist.	C. Rättstafn.	C. Tafvelräkn.	C. Linearritn.	Slöjd.	Slöjd.	Slöjd.	B. Katekes 2 Bibl. Hist. 2 Bibelk. 1 = 5 t. Sv. språket = 4 Naturlära 2 Välskrifning 1 Geografi 2 Sv. Historia 2 Allm. Historia 2 Tafvelräkning 2 Linearritning 1 Bokhålleri 1 Slöjd 10 Hufvudräkning 1 Gymnastik 1 Sång 1 Teckning 1
<i>Onsdag</i>	B. Bön och Bibelk. 1	B. Allm. Hist.	B. Hufvudräkn.	B. Sv. Hist.	A. Gymm.	A. Naturl.	Slöjd.	
<i>Torsdag</i>	C. Bön och Bibl. Hist.	C. Tafvelräkn.	C. Rättstafn.	C. Linearritn.	Slöjd.	Slöjd.	Slöjd.	
<i>Fredag</i>	A. Bön och Katekes.	A. Naturl.	A. Sats-o. Forml.	A. Bokhålleri.	B. Geograf.	B. Allm. Hist.	Slöjd.	
<i>Lördag</i>	Slöjd.	Slöjd.	Slöjd.	Slöjd				= 36 t.

Göteborg den 18 Januari 1877.

C. A. UDDGREN.   CLAES SV. LINDSKOG.
S. A. HEDLUND.   CARL L. LUNDSTRÖM.

Särskild mening:

Undertecknad hyser den åsigten, att linearritning och frihandsteckning, minst *en* timme hvardera i veckan, böra ingå i *alla* klassernas undervisning.

S. A. HEDLUND.

Uppgift öfver slöjden uti Afsöndringskolan för år 1876.

<i>Inkomster:</i>		<i>Utgifter:</i>	
	Kr.		öre
Af en ökad gifvare	300:—	Arvode till bokbindaren	301: 57
” spånmatror	499: 50	D:o till snickaren	139: 81
” bokbinderi	351: 99	D:o till smeden	43: 25
” smide	59: 72	Rudimaterialer och verktyg	439: 58
” snickeri och svarfning	15: 64	Gossarnes arbetsför tjänst	243: 88
” korgarbete	14: 60	Diverse utgifter	26: 11
” Göteborgs och Bohus läns Hus- hållningssällskap	20:—	Saldo	1194 20
	1261 45		67 25
	Kr. 1261 45		Kr. 1261 45

Göteborg den 26 Januari 1877.

J. A. ELFSTRÖM.

Revisionsberättelse öfver Praktiska Hushållsskolans i Göteborg räakenskaper 1876.

Undertecknade, af Göteborgs Allmänna Fölkskolestyrelse utsedde till revisorer, få, sedan detta uppdrag blifvit fullgjordt, härmed afgifva följande berättelse:

Inkomster:

Kassabehållning från 1875	Kr.	386: 32
Bidrag af barnkrubban	”	1,063: 43
Uttagit å Giroräkning	”	6,955: 24
Försträckning af Aktiebolaget D. Carnegie & C:o	”	4,628: 95
Hyror	”	879: 16
Inackorderingsafgift för elever	”	1,500: —
Genom beklädnad	”	245: —
” Tvätten	”	4,777: 13
” Bageriet	”	5,264: 46
” Mathållningen	”	3,161: 85
Gåfvomedel af tvenne anonyma	”	5,000: —
Subskriberade medel	”	6,125: —
En del af afkomsten af Willassons donation	”	70: 50
Räntor	”	159: 19
	Kr.	<u>40,216: 29</u>

Utgifter:

Hushållet och Bageriet	Kr.	17,159: 26
Tvätten	”	1,322: 77
Aflöningar	”	1,620: 04
Beklädnad	”	1,174: 36
Inventarier och möbler	”	630: 19
Diverse enligt Hushållsbok	”	386: 18
Insatt å Giroräkning	”	10,769: 19
Annonser och Skatt	”	58: 33
Hyror	”	625: —
För nybyggnader	”	3,940: 69
	Transport Kr.	37,686: 01

	Transport	Kr.	37,686: 01
Assuranser å nybyggnader och lösören	„		225: —
Renhållning	„		12: 50
Inkassering af subskriberade medel	„		25: —
Afbetalning till Aktiebolaget D. Carnegie & C:o	„		900: —
Grundlega för fastigheten	„		27: 50
Gräfnig å plantaget	„		27: 67
Ränta till Aktiebolaget D. Carnegie & C:o	„		903: 95
		Kr.	39,807: 63
hvidan inkomsterna öfverstiga utgifterna			
med	„		408: 66
		Kr.	40,216: 29

Skolans tillgångar den 31 December 1876 utgjordes af Nybyggnaden, upptagen till det värde den till dato kostat . . . . .

	Kr.	96,385: 96
Inventarier, upptagne till ett värde af	„	7,835: 51
Å Giroräkning inestående	„	5,321: 16
I kassan kontant	„	408: 66
	Kr.	109,951: 29

Då härifrån afdrages skolans skuld till Aktiebolaget D. Carnegie & C:o . . . . .

	„	17,065: 13
Återstår som skolans kapital	„	92,886: 16

Elevernas antal har under året varit 27 eller 9 flera än under föregående år.

I Barnkrubban har vårdats under året 3,685 barn.

Vid besök i skolan hafva revisorerna funnit allt vittnande om ordning, nit och omtanke, och få med tacksamhet omnämna Styrelsens och Föreståndarinnans ospasade möda och intresse för denna nyttiga inrättning.

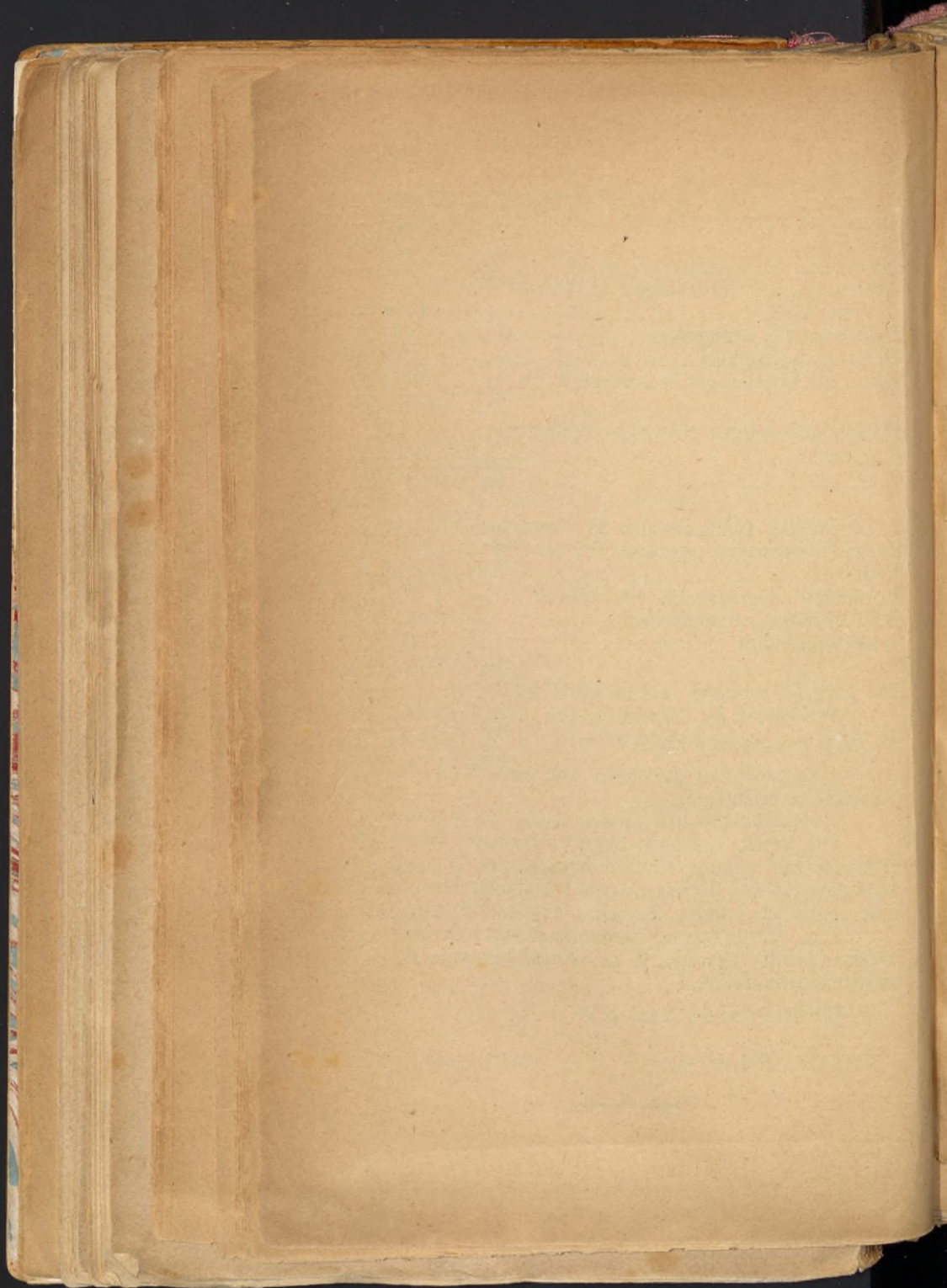
Som räkenskaperna befunnits rigtiga och med behöriga allegater försedde, få vi härmed tillstyrka full och tacksam ansvarsfrihet.

Göteborg den 21 Mars 1877.

VICTOR HOLMGREN.

CARL RHEDIN.

Tabell, utvisa

		B
		I Smås
		Gossar
<i>Lärare och Lärarinnor i Willinska skolan.</i>		
(Adr. Fattighusgatan N:o 42 & 43.)		
Skolornas nummer:		
11. J. J. Holmberg, Inspektor.....		—
12. S. W. Kjellberg		—
13. S. A. Blomquist		—
14. Albertina Wirström		—
15. Hanna Ekroth		—
16. Sofia Olofsson		12
	Summa	12

Lärare och Lärarinnor i Folk- skolorna i Gamlestaden, Redbergslid och Stampen.

Skolornas adress:		
1. E. Jonsson,	12 rot. n:o 10 Litt. A.	—
2. Helena Lundqvist,	d:o	—
3. Olida Olsson,	d:o	28
122. A. F. Liljeholm,	12 rot. n:o 7.	—
124. Kristina Andersson,	d:o	21
4. Christine Larsson,	12 rot. n:o 13 Litt. J. J.	—
5. Lovisa Berglund,	12 rot. n:o 13 Litt. B. B.	6
6. Agnes Wickstrand,	d:o	15
7. Evelina Tengström,	Danska väg. 12 rot. n:o 18	14
8. Lovisa Olsson,	d:o	7
9. And. Sölvén,:	d:o	—
10. Malvina Ljunggren,	d:o	—
17. Kristina Wennerberg,	Stampgatan 61 & 62	7
18. Josefina Larsson,	d:o	12
	Summa	110

Lärare och Lärarinnor i Folk- skolorna inom Vallgrafven.

138

13

12

17

13

10

—

—

13

—

11

17

15

17

—

—

—

57

16

4

1

0

5

4

2

—

—

—

—

